

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 26. september 2018
Kontor: Nordatlantenheden
Sagsbeh: Maria Carlsson
Sagsnr.: 2017-490-0007
Dok.: 829084

KOMMENTERET OVERSIGT
over
høringsvar vedrørende forslag til lov om ændring af kriminallov for Grønland og retsplejelov for Grønland (Anbringelse af forvaringsdømte m.v.)

1. Høringen

Et udkast til lovforslag har i perioden fra den 20. december 2016 til den 27. januar 2017 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Grønlands Landsret, Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Politimesteren i Grønland, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kredsdommerforeningen, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Grønlands Politiforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Grønlandske Advokater, Forsvarerforeningen i Grønland, Institut for Menneskerettigheder, Amnesty International, Retspolitisk Forening, Fængselsforbundet, Faggruppen af Socialrådgivere i Kriminalforsorgen, Foreningen af institutionschefer og områdechefer, Kriminalforsorgsforeningen, Landsforeningen KRIM, Landsforeningen SIND og Landsforeningen af nuværende og tidligere psykiatribrugere.

Udkastet til lovforslag har endvidere i perioden fra den 18. januar 2017 til den 17. februar 2017 af Grønlands Selvstyre været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Grønlands Råd for Menneskerettigheder, Det Grønlandske Hus, Kommuneqarfik Sermersooq, KANUKOKA, Det Sociale Ankenævn i Grønland, Dansk Psykologforening, kreds Grønland og Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Rigsadvokaten, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Kriminalforsorgen i Grønland, Foreningen af Offentlige Anklagere, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Grønlandske Advokater, Institut for Menneskerettigheder, Fængselsforbundet, Landsforeningen SIND, Grønlands Råd for Menneskerettigheder, KANUKOKA, Qeqqata Kommune og Meeqqat Inuusuttullu Oqaloqatigiinnittarfiat (MIO) – Børnetalsmanden.

Udkastet til lovforslag har endelig været sendt til udtalelse hos Grønlands Selvstyre, der har afgivet udtalelse den 17. november 2017.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Høringssvarene

2.1. Generelt

Retten i Grønland, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Offentlige Anklagere og Politiforbundet i Danmark har ingen bemærkninger til udkastet.

Institut for Menneskerettigheder bemærker, at instituttet tidligere har kritiseret, at personer, der idømmes forvaring efter kriminalloven, placeres i Herstedvester Fængsel. Instituttet anser det på den baggrund for meget positivt, at forvaringsdømte fremover anbringes i Grønland, og at der skabes mulighed for, at forvaringsdømte anbragt i Herstedvester Fængsel kan overføres til Grønland, hvis de ønsker det.

Advokatrådet anser det ligeledes for meget positivt, at der skabes hjemmel til, at forvaringsdømte anbragt i Herstedvester Fængsel kan overføres til den nye anstalt i Nuuk, og at denne overførsel alene sker med den pågældendes samtykke. Dette anses for en klar styrkelse af de forvaringsdømtes retssikkerhed.

MIO (Børnetalsmanden i Grønland) bemærker, at lovforslaget har stor betydning for børn og unge, hvis forældre er dømt til anbringelse i Herstedvester Fængsel, og som får mulighed for at blive overført til den nye anstalt i Nuuk, hvis den forvaringsdømte selv ønsker det.

2.2. Overførsel af forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til Grønland

Grønlands Selvstyre, Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder anbefaler, at en forvaringsdømt bør have mulighed for at fortryde beslutningen om overførsel til den nye anstalt i Nuuk. I den forbindelse anfører **Landsforeningen SIND**, at det bør stå klart, hvorvidt et samtykke kan fortrydes, således at den forvaringsdømte kan tilbageføres til Danmark.

Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Grønlands Råd for Menneskerettigheder og Fængselsforbundet finder det positivt, at overførsel fra Herstedvester Fængsel til den nye anstalt i Nuuk kun kan ske med den forvaringsdømtes samtykke.

Advokatrådet og Grønlandske Advokater anfører i den forbindelse, at den forvaringsdømte bør have et retskrav på at blive overført til den nye anstalt i Nuuk, hvis den pågældende ønsker dette.

Justitsministeriet har noteret sig, at flere høringsparter er enige i forslaget om, at overførsel af en forvaringsdømt til en forvaringsafdeling i Grønland alene skal kunne ske med den pågældendes samtykke (lovforslagets § 4, stk. 1).

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 3.4.1, indebærer lovforslaget, at de pågældende personer selv vil kunne vælge, om de ønsker at blive overført fra Danmark til Grønland. Dette indebærer, at de pågældende personer vil blive overført til den lukkede afdeling i den nye anstalt i Nuuk, hvis de giver samtykke til overførslen. Det er således den forvaringsdømtes eget valg, om vedkommende skal overføres til Grønland, og der er ikke med lovforslaget lagt op til, at overførsel skal kunne nægtes, hvis den forvaringsdømte selv ønsker at blive overført.

Muligheden for at blive overført til Grønland skal betragtes som et stående tilbud, dvs. at de pågældende personer vil kunne vælge i første omgang at blive i Herstedvester Fængsel og først på et senere tidspunkt blive overført

til Grønland. Der henvises i den forbindelse til lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 3.4.1.

Justitsministeriet har i lyset af bl.a. henstillingen fra Grønlands Selvstyre, Institut for Menneskerettigheder og Grønlands Råd for Menneskerettigheder fundet anledning til at justere lovforslaget, således at det nu fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 4, og de almindelige bemærkninger pkt. 3.4.1, at det forudsættes, at der vil blive fastsat en tidsbegrænset adgang for de forvaringsdømte, der vælger at benytte sig af tilbuddet om overførsel, til i en periode på op til 6 måneder efter overførslen at kunne trække deres samtykke tilbage og dermed blive tilbageført til Herstedvester Fængsel.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har anført, at det er kriminalforsorgens vurdering, at ca. halvdelen af de nuværende forvaringsdømte anbragt i Herstedvester Fængsel ønsker at blive i Danmark, hvilket betyder, at ca. 12 pladser i Herstedvester Fængsel vil skulle videreføres.

Høringsvaret fra Direktoratet for Kriminalforsorgen har givet anledning til, at det præciseres i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 4, at der er en vis usikkerhed forbundet med, hvor mange af de nuværende forvaringsdømte i Herstedvester Fængsel, der ønsker at blive i Danmark. Med henvisning hertil, anføres det, at en række pladser i Herstedvester Fængsel vil skulle videreføres, hvilket indebærer merudgifter. Disse merudgifter vil blive afholdt inden for Justitsministeriets eksisterende ramme.

Advokatrådet, Institut for Menneskerettigheder, Grønlandske Advokater og Landsforeningen SIND anbefaler, at der også bør gælde et krav om samtykke i de tilfælde, hvor der sker overførsel af forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til en åben afdeling i Grønland. I den forbindelse anfører **Advokatrådet** og **Institut for Menneskerettigheder**, at de hensyn, der ligger til grund for, at overførsel til en forvaringsafdeling i Grønland kræver samtykke, også gælder i de tilfælde, hvor en person overføres til en åben afdeling i Grønland.

Justitsministeriet bemærker i den forbindelse, at der ifølge den gældende bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., kan ske overførsel fra Danmark til Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med hensynet til retssikkerheden.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 2.2, har bestemmelsen til formål at skabe mulighed for overførsel til åben afdeling i anstalt i Grønland som led i et udslusningsforløb. Der gælder ikke krav om, at den pågældende skal samtykke til overførslen til åben afdeling.

Med den foreslåede ophævelse af kriminallovens § 161, stk. 3, 1. pkt., vil der ikke længere være hjemmel til at overføre forvaringsdømte fra Herstedvester Fængsel til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, jf. pkt. 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som det er anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 3.4.2, bør der efter Justitsministeriets opfattelse være mulighed for administrativt at overføre de forvaringsdømte, som måtte vælge fortsat at være anbragt i Herstedvester Fængsel, til en åben afdeling i anstalt i Grønland som led i udslusning fra forvaring.

På den baggrund foreslås det i lovforslagets § 4, stk. 2, 1. pkt., at der indføres en hjemmel til, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at personer, der er dømt eller overført til anbringelse i en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark, skal overføres til en åben afdeling under Kriminalforsorgen i Grønland, når det må anses for formålstjenligt og foreneligt med sikkerhedsmæssige hensyn.

Som det fremgår af lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 3.4.2., tilkendegives med denne betingelse, at udslusningsordningen i første række bør anvendes over for indsatte, som inden for forholdsvis kort tid forventes at kunne prøveløslades.

Der er efter Justitsministeriets opfattelse ikke grundlag for at ændre den gældende udslusningsordning ved at indføre en betingelse om, at den forvaringsdømte skal samtykke til overførslen til udslusning i Grønland. Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at der – modsat den situation, der omfattes af den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 1, om overførsel til forvaringsafdeling i Grønland – er tale om overførsel til en åben afdeling i Grønland som led i udslusning fra forvaring, dvs. til en mindre indgribende anbringelsesform. I en sådan situation er det efter Justitsministeriets opfattelse fortsat mest hensigtsmæssigt, at der kan ske overførsel til Grønland, uden at der gælder et krav om, at den forvaringsdømte skal samtykke hertil.

2.3. Interne overførsler i Grønland

Grønlands Råd for Menneskerettigheder finder det fornuftigt, at det er op til ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland at træffe afgørelse om overførsel internt i Grønland fra åben til lukket afdeling og omvendt.

Kriminalforsorgen i Grønland er af den opfattelse, at kompetencen til at træffe afgørelse om anbringelse af de nuværende forvaringsdømte i Grønland (som af retten er anbragt i en åben afdeling) også bør tillægges ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, bl.a. henset til, at ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland på nuværende tidspunkt har kompetence til at træffe afgørelse vedrørende anbringelse samt overførsel af forvaringsdømte internt i Grønland. Desuden vil ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kunne foretage en konkret og individuel vurdering af den enkelte forvaringsdømte, således at der allerede ved ibrugtagningen af den nye anstalt i Nuuk kan ske den mest hensigtsmæssige anbringelse af den pågældende forvaringsdømte. I den forbindelse bemærker Kriminalforsorgen i Grønland, at der ved ibrugtagningen af den nye anstalt i Nuuk vil ske en åbning af de eksisterende anstalter, således at det nuværende regime åbnes op, som det oprindeligt var tiltænkt.

Det følger af kriminallovens § 194, at ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland træffer afgørelse om anbringelse i og overførsel mellem institutionerne i Grønland. Bestemmelsen gælder også anbringelse og overførsel af forvaringsdømte i Grønland, jf. kriminallovens § 241, stk. 1.

De gældende regler om anbringelse af forvaringsdømte i Danmark findes i kriminallovens § 161. Det fremgår heraf, at det er retten, der træffer afgørelse om anbringelse i Danmark, jf. § 161, stk. 2, eller senere overførsel til Danmark, jf. § 161, stk. 4. Det er således ikke ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, der har kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt en forvaringsdømt skal anbringes i Danmark eller i åben afdeling i Grønland.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 3.2, finder Justitsministeriet, at det – i overensstemmelse med udgangspunktet i kriminallovens § 194 – bør være ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, der træffer afgørelse om anbringelse af forvaringsdømte i Grønland.

Justitsministeriet finder ligeledes, at det – i overensstemmelse med udgangspunktet i kriminallovens § 194 – bør være ledelsen af Kriminalforsorgen i

Grønland, der træffer afgørelse om overførsel internt i Grønland, jf. pkt. 3.3.1 og 3.3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Som det fremgår af pkt. 3.4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er der i øjeblikket anbragt et mindre antal forvaringsdømte i åben afdeling i de grønlandske anstalter. Disse personer er anbragt i åben afdeling i Grønland af retten i medfør af den gældende bestemmelse i kriminallovens § 161, stk. 1.

Da det er retten, der har truffet beslutning om anbringelse i åben afdeling i anstalt i Grønland, bør det efter Justitsministeriets opfattelse også være retten, som i givet fald træffer afgørelse om efterfølgende overførsel til en forvaringsafdeling (jf. den foreslåede bestemmelse i § 4, stk. 3).

I denne specifikke situation er det således efter Justitsministeriets opfattelse velbegrundet, at det er retten – og ikke ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland – der træffer afgørelse om overførsel.

I forlængelse heraf bemærkes det, at Justitsministeriet har fundet anledning til at præcisere i bemærkningerne til bl.a. lovforslagets § 4, stk. 3 (om overførsel af personer anbragt i åben afdeling i anstalt i Grønland til forvaringsafdeling i Grønland), at bestemmelsen f.eks. vil kunne finde anvendelse i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten. I den forbindelse forudsættes det, at spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling indbringes for retten på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes. Der henvises desuden til pkt. 3 nedenfor.

2.4. Klageadgang

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at der etableres en adgang til at klage over en afgørelse truffet af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønlands om tilbageførsel af en forvaringsdømt fra åben afdeling til en forvaringsafdeling. Instituttet anbefaler ligeledes, at en afgørelse om overførsel fra åben afdeling til en forvaringsafdeling truffet af den, justitsministeren bemyndiger dertil, skal kunne indbringes for en anden administrativ myndighed.

KANUKOKA anbefaler, at det overvejes, om der bør ske en ændring af kriminallovens § 246 om domstolsprøvelse, således at afgørelse om foranstaltningens ændring truffet af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan indbringes for retten efter den nævnte bestemmelse.

Det fremgår af kriminallovens § 245, stk. 3, at afgørelser, der efter kriminalloven er truffet af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Forud for kriminallovens tilblivelse havde Den Grønlandske Retsvæsenkommission overvejet, om klager over afgørelser truffet af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland burde kunne indbringes for Direktoratet for Kriminalforsorgen. Bl.a. af hensyn til, at klager i konkrete sager ikke bør kunne afgøres endeligt af en dansk myndighed uden kendskab til grønlandske forhold, fandt kommissionen, at de afgørelser, der træffes af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, skal være endelige (kommissionens betænkning nr. 1442/2004 om det grønlandske retsvæsen, bind 3, side 1123-1125).

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre kriminallovens udgangspunkt om, at afgørelser, der træffes af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland, ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Med hensyn til spørgsmålet om domstolsprøvelse bemærkes det, at kriminallovens § 246, stk. 1, indeholder en særlig adgang til domstolsprøvelse for visse typer af afgørelser truffet af ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland. Bestemmelsen blev indsat i kriminalloven efter forslag fra Den Grønlandske Retsvæsenkommission.

Kommissionen fandt, at visse endelige administrative afgørelser burde kunne indbringes til prøvelse for retten på en mere enkel måde end den almindelige prøvelsesadgang efter grundlovens § 63. I den forbindelse pegede kommissionen på administrative afgørelser, der berører den af retten fastsatte afsoningstid (f.eks. afgørelse om prøveløsladelse, jf. kriminallovens § 246, stk. 1, nr. 1). Desuden pegede kommissionen på afgørelser, der er særligt indgribende med hensyn til de midler, der anvendes over for den dømte (afgørelse om anbringelse i enrum som disciplinær foranstaltning i mere end 7 dage, jf. kriminallovens § 246, stk. 1, nr. 3), jf. betænkningens bind 3, s. 1126.

Justitsministeriet finder ikke, at afgørelser om anbringelse og overførsel af personer, der er idømt forvaring, har en sådan karakter, at de bør omfattes af den særlige adgang til domstolsprøvelse i medfør af kriminallovens § 246, stk. 1. Det bemærkes i den forbindelse, at afgørelser om anbringelse og overførsel af forvaringsdømte i Danmark heller ikke er omfattet af den særlige adgang til domstolsprøvelse efter § 112 i straffuldbyrdelsesloven.

Endelig bemærkes, at der ikke er tale om, at ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan træffe afgørelse om ændring af en dom til forvaring. Der er alene tale om, at ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland kan træffe afgørelse om anbringelse af en person, der er idømt forvaring, samt om efterfølgende overførsel til åben eller lukket afdeling.

2.5. Øvrige bemærkninger

Rigsadvokaten bemærker, at det bør overvejes at skabe hjemmel til, at en person, der afsoner en forvaringsdom i Grønland, vil kunne overføres til et hospital eller en institution i Danmark, hvis der viser sig behov for psykiatrisk eller somatisk behandling under indlæggelse i Danmark. Det bør endvidere overvejes at skabe hjemmel til at anbringe en sådan person midlertidigt i en psykiatrisk ledet anstalt under Kriminalforsorgen i Danmark (Herstedvester Fængsel), hvis der viser sig behov for ambulans behandling af den pågældende i Danmark.

I lyset af Rigsadvokatens hørings svar har Justitsministeriet fundet anledning til at foreslå, at der indføres en bestemmelse i kriminallovens § 209, stk. 2, der bemyndiger justitsministeren til at fastsætte regler om overførsel af indsatte i en institution under Kriminalforsorgen i Grønland, der af det grønlandske sundhedsvæsen er henvist til sundhedsmæssig bistand i Danmark, til en institution under kriminalforsorgen i Danmark. Justitsministeren forudsættes i givet fald også at fastsætte nærmere regler om, at indsatte tilbageføres til Grønland efter endt lægebehandling eller anden sundhedsmæssig bistand. Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, pkt. 3.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og bemærkningerne til § 2, nr. 4.

Grønlands Selvstyre og Advokatrådet henstiller, at de forvaringsdømte, som vælger at forblive i Herstedvester Fængsel, bevarer de særlige tilbud, som de i dag har, herunder grønlandsk undervisning, grønlandsk kost, samt ledsaget udgang til Grønland eller pårørendebesøg.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet sikrer, at Kriminalforsorgen også i fremtiden tager særligt hensyn til de forvaringsdømte, der vælger at blive i Herstedvester Fængsel.

Det fremgår af flerårsaftalen for kriminalforsorgens økonomi (2018-2021), at ordningen med besøgsrejser og betalte pårørendebesøg til indsatte i Herstedvester Fængsel, som vælger at blive i Herstedvester Fængsel, når den nye anstalt i Nuuk åbner, vil blive afskaffet.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at de øvrige særlige tilbud i form af grønlandsk kost, grønlandsk undervisning, grønlandsk kor, grønlandsk gudstjeneste, pædagogisk assistent mv. forventes udfaset, når anstalten i Nuuk åbner. Herefter vil de forvaringsdømte, der vælger at blive i Herstedvester Fængsel, blive tilbudt samme afsoningsforhold som de øvrige indsatte i Herstedvester Fængsel.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Justitsministeriet sikrer, at Kriminalforsorgen overholder klare krav til, hvilken beskæftigelse, psykiatrisk behandling og andre forhold, den nye anstalt i Nuuk skal kunne tilbyde de indsatte. **Qeqqata Kommune** anfører i den forbindelse, at der bør sikres samme behandling i den nye anstalt som i Danmark.

Fængselsforbundet anfører, at forbundet er bekymret for, om der er den fornødne psykiatriske og psykologiske bistand til stede i Grønland. Forbundet anfører også, at de grønlandske anstaltsbetjente ikke har tilstrækkelig uddannelse.

Det bemærkes, at Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der i den nye anstalt i Nuuk i videst muligt omfang søges tilvejebragt et bredt udvalg af muligheder for beskæftigelse, fritid, behandlingstilbud m.m.

Direktoratet for Kriminalforsorgen og Kriminalforsorgen i Grønland arbejder aktuelt med, hvordan der kan etableres ordentlig og relevant beskæftigelse i den nye anstalt.

Kriminalforsorgen i Grønland arbejder desuden aktuelt på at rekruttere psykologisk og psykiatrisk bistand til anstalten, som med overlevering og bistand fra Herstedvester Fængsel forventes at blive i stand til at varetage den psykologiske og psykiatriske behandling på forvaringsafdelingen.

Desuden planlægges der relevant efteruddannelse af anstaltspersonalet i Nuuk. En del af uddannelsen kan komme til at bestå af efteruddannelse af nøglemedarbejdere fra Nuuk i Herstedvester Fængsel og/eller oplæring ved udstationeret personale fra Herstedvester Fængsel til anstalten i Nuuk.

Landsforeningen – SIND gør opmærksom på, at et antal af de forvaringsdømte i øjeblikket er indlagt på retspsykiatrisk afdeling, Risskov, og at et antal forvaringsdømte er anbragt på Sikringsafdelingen i Slagelse. Desuden opholder et antal forvaringsdømte sig i kriminalforsorgens pensioner som led i udslusning fra forvaring. Det anføres i forlængelse heraf, at man finder deres retsstilling uklare.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at et antal af de forvaringsdømte, som er anbragt i Herstedvester Fængsel, for tiden er indlagt på psykiatrisk afdeling på Aarhus Universitetshospital, Risskov.

Da der er tale om, at de pågældende forvaringsdømte er anbragt i Herstedvester Fængsel i medfør af kriminalloven, vil de være omfattet af lovforslagets § 4, stk. 1, om overførsel fra Herstedvester Fængsel til den nye anstalt i Nuuk.

Når de pågældende forvaringsdømte bliver udskrevet fra den psykiatriske afdeling og er ført tilbage til Herstedvester Fængsel, vil de således have mulighed for at tage stilling til, om de ønsker at blive i Herstedvester Fængsel, eller om de ønsker at blive overført til den nye anstalt i Nuuk, jf. lovforslagets § 4, stk. 1.

Desuden har Direktoratet for Kriminalforsorgen oplyst, at der i øjeblikket er et antal personer, som er udstationeret fra Herstedvester Fængsel til en af kriminalforsorgens pensioner i medfør af § 6, nr. 4, i cirkulære om behandlingen af personer, der er anbragt i Herstedvester Fængsel i henhold til den grønlandske kriminallov. I det tilfælde, der sker tilbageførsel til Herstedvester Fængsel (fordi udstationering vurderes ikke at kunne fortsætte), vil de pågældende forvaringsdømte i medfør af lovforslagets § 4, stk. 1, have mulighed for at tage stilling til, om de ønsker at blive i Herstedvester Fængsel eller at blive overført til den nye anstalt i Nuuk.

Direktoratet for Kriminalforsorgen har oplyst, at der i øjeblikket ikke er anbragt forvaringsdømte på Sikringsafdelingen i Slagelse. Hvis en forvaringsdømt skulle blive anbragt på Sikringsafdelingen i Slagelse, vil den pågældende ved en tilbageførsel til Herstedvester Fængsel have mulighed for at

tage stilling til, om han eller hun ønsker at blive i Herstedvester Fængsel eller at blive overført til den nye anstalt i Nuuk, jf. lovforslagets § 4, stk. 1.

3. Lovforslaget

3.1. Indledning

Justitsministeriet har foretaget en gennemgang af lovforslaget, og der er i den forbindelse foretaget en række ændringer i lovforslaget i forhold til det udkast, der blev sendt i høring den 20. december 2016 og den 18. januar 2017. Ændringerne er beskrevet nedenfor under pkt. 3.2 – 3.8.

3.2. Ophævelse af bestemmelser om anbringelse af tilbageholdte i Danmark

Der lægges nu i lovforslaget op til også at ophæve §§ 371 og 372 i den grønlandske retsplejelov.

Af den grønlandske retsplejelovs § 371 fremgår det, at retten kan træffe afgørelse om, at en tilbageholdt skal anbringes på en psykiatrisk ledet anstalt under kriminalforsorgen i Danmark. I § 372 er der fastsat nærmere regler om proceduren i forbindelse med rettens beslutning om anbringelse efter § 371. I § 372, stk. 3, er der givet justitsministeren bemyndigelse til at ophæve §§ 371 og 372, når der er oprettet en forvaringsafdeling i Grønland.

Virksomheden af, at bestemmelserne ophæves, vil være, at der ikke længere er hjemmel til at anbringe tilbageholdte i Danmark. Tilbageholdte skal herefter fortsat som udgangspunkt anbringes i en detention eller i en anstalt, jf. den grønlandske retsplejelovs § 370. I praksis er udgangspunktet, at tilbageholdte anbringes i en anstalt, herunder i givet fald i den lukkede afdeling i den nye anstalt i Nuuk.

Der henvises til lovforslagets § 1 samt pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 1.

3.3. Indhentelse af udtalelse fra Rigsadvokaten

Det er nu præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det forudsættes, at der i medfør af kriminallovens § 241, stk. 4 (fremover § 241, stk. 6), vil blive fastsat regler om, at der skal indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten, inden ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland træffer afgørelse om anbrin-

gelse af en forvaringsdømt i åben afdeling eller om overførsel fra forvaringsafdeling til en åben afdeling. Ligeledes er det præciseret i lovforslagets bemærkninger, at det forudsættes, at der i medfør af lovforslagets § 4, stk. 4, vil blive fastsat regler om, at der skal indhentes en udtalelse fra Rigsadvokaten, inden justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, træffer afgørelse om overførsel til åben afdeling.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 2-3 og 5, og § 4, stk. 4, samt pkt. 3.2, 3.3.2 og 3.4.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger og bemærkningerne til § 2, nr. 2-3 og 5, og § 4, stk. 4.

3.4. Overførsel eller tilbageførsel til en forvaringsafdeling

Det er nu præciseret i lovforslagets bemærkninger, at der bl.a. vil kunne ske overførsel eller tilbageførsel til en forvaringsafdeling i situationer, hvor de fysiske rammer i anstalten ændres på en sådan måde, at det ikke længere kan anses for sikkerhedsmæssigt forsvarligt, at den indsatte er anbragt i anstalten.

I den forbindelse er det understreget i bemærkningerne til lovforslagets § 2, nr. 5 (den foreslåede § 241, stk. 4, og § 241, stk. 5, 2. pkt.), at det forudsættes, at ledelsen af Kriminalforsorgen i Grønland tager stilling til spørgsmålet om overførsel eller tilbageførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel eller tilbageførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes. Samtidig er det i bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 2, 2. pkt., understreget, at det forudsættes, at justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, tager stilling til spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdelingen kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes. Endelig er det i bemærkningerne til lovforslagets og § 4, stk. 3, understreget, at det forudsættes, at spørgsmålet om overførsel til en forvaringsafdeling indbringes for retten på et sådant tidspunkt, at overførsel til forvaringsafdeling kan ske, inden ændringerne i anstaltens fysiske rammer iværksættes.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 5, § 4, stk. 2, 2. pkt., og § 4, stk. 3, samt pkt. 3.3.1, 3.3.2, 3.4.2 og 3.4.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og bemærkningerne til § 2, nr. 5, § 4, stk. 2, 2. pkt., og § 4, stk. 3.

3.5. Overførsel af indsatte med henblik på sundhedsmæssig bistand i Danmark

Der lægges nu i lovforslaget op til, at der indføres en ny bestemmelse i § 209, stk. 2, i kriminalloven. Den foreslåede bestemmelse fastslår, at justitsministeren kan fastsætte regler om overførsel af indsatte til en institution under kriminalforsorgen i Danmark med henblik på lægebehandling og anden sundhedsmæssig bistand, jf. stk. 1.

Der henvises til lovforslagets § 2, nr. 4, pkt. 3.6 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget, bemærkningerne til § 2, nr. 4 og til det anførte herom under pkt. 2.5 ovenfor.

3.6. Tidsbegrænset adgang til at trække samtykke til overførsel tilbage

Lovforslaget er endvidere justeret, således at det nu fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 4, og pkt. 3.4.1 i de almindelige bemærkninger i lovforslaget, at det forudsættes, at der vil blive fastsat en tidsbegrænset adgang for de forvaringsdømte, der vælger at benytte sig af tilbuddet om overførsel, til i en periode på op til 6 måneder efter overførslen at kunne trække deres samtykke tilbage og dermed blive tilbageført til Herstedvester Fængsel. Der henvises til det anførte herom under pkt. 2.2 ovenfor.

3.7. De økonomiske konsekvenser af videreførelse af pladser i Herstedvester Fængsel

Det er nu præciseret i lovforslagets almindelige bemærkninger, jf. pkt. 4, at en række pladser i Herstedvester Fængsel vil skulle videreføres, hvilket indebærer merudgifter. Disse merudgifter vil blive afholdt inden for Justitsministeriets eksisterende ramme. Der henvises til det anførte herom under pkt. 2.2 ovenfor.

3.8. Åbningen af den nye anstalt i Nuuk

I forhold til høringsudkastet er der taget højde for, at den nye anstalt i Nuuk nu forventes at stå færdig i 2019. Der henvises til pkt. 1, 3.1.1 og 3.5 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Herudover er der foretaget visse ændringer af sproglig og lovteknisk karakter.